

جواهر قیمتی وارد شد

ماشین خود تراش GEM به معنی جواهر از اختراعات جدید در دنیای امریکا است که جدیدا در ایران وارد و برای فروش حاضر است. محل فروش کلی: تجارخانه محمد حسین اخوان.سرای حاجب الدوله -فروش جزئی: در تمام مغازه های ایران

اخبار

■ صفحه ۱۸ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۷۳۸۸ ■ چهارشنبه ۱۸تیر۱۳۹۹ ■ ۱۶ ذی‌القعده ۱۴۴۱ ■ ایران قرن بیست و یک

افتتاح ازپل اهواز تا پل ورسک

فرزانه قبادی/ ده دوم قرن ۱۴ را باید سال های ساخت پروژه های عمرانی جدید در کشور و افتتاح پل ها، جاده ها، تونل و... دانست.

■ پل ورسک

آبان ۱۳۱۳ نخستین اقدامات برای ساخت پل آغاز شد و روز ۱۶ اردیبهشت ۱۳۱۵ شاه به سوادکوه آمد تا این پل را که بخش مهمی از راه‌آهن شمال بود، افتتاح کند. حدود ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار ریال برای ساخت این پل هزینه شد. پلی که تاریخش با افسانه‌ها پیوند عمیقی دارد. افسانه‌هایی که از زبان مردم ورسک نقل شده و دهان به دهان گشته و تبدیل به واقعیتی پذیرفتنی شده است، اما اثری از این نقل‌ها در اسناد تاریخی وجود ندارد. هیچ تصویر و روایت مستندی در مورد اینکه مهندس سازنده پل و خانواده او هنگام عبور نخستین قطار زیر پل ایستادن وجود ندارد، اما این ماجرا آفتدر جاذبه دارد که قاطعیت را به صدای راوی نبشاند، بعضی

اهالی ورسک حتی تأکید می‌کنند که خود این لحظه را از نزدیک دیده‌اند. بعضی هم به جای چرخ‌پل، به‌دلیل نقشی که این پل در جنگ جهانی دوم داشت، به ورسک لقب «پل پیروزی» داده‌اند. محمد سجادی که در سال‌های ۱۳۱۷ تا ۱۳۲۰ وزیر طرق و شوارع ایران بود، درباره جنگ جهانی دوم و ورسک می‌گوید: «با شنیدن اخبار وحشتناک از جبهه‌های جنگ شوروی، دستور مین‌گذاری پل ورسک و دیگر پل های مهم راه‌آهن به‌صورت محرمانه صادر شد. لیکن پس از اشغال ایران توسط متفقین، دستور رسمی برای انفجار پل‌ها صادر نشد» ورسک ماند تا پلی باشد در مسیر شمال به جنوب ایران که در دوران جنگ جهانی روزانه ۷۵ قطار از آن عبور می‌کرد و محموله‌های نظامی را در مرزهای شمالی و جنوبی ایران جا به جا می‌کرد. ورسک به لحاظ بصری هم آفت‌دز زیبا بود که بخواهد نمادی مناسب برای راه‌آهن سراسری ایران محسوب شود. تصویر ورسک علاوه بر اسکناس‌های

دوره پهلوی دوم، بر جلد کتاب خاطرات «پور گن ساکسیلد» مدیرعامل شرکت کامپساکس مجری اصلی پروژه ساخت راه‌آهن سراسری ایران، هم قرار گرفت. ۳۰ بهمن ۱۳۱۵ بخش دیگری از پروژه راه‌آهن هم تکمیل شد. راه‌آهن شمال به تهران رسید و شاه با حضور در ایستگاه تهران و محکم کردن نمادین آخرین پیچ ریل، مجوز عبور نخستین قطار این مسیر را صادر کرد.

■ پل سفید اهواز

اهواز را بعضی، شهر پل‌ها می‌دانند. امروز ۱۰ پل در این شهر روی رودخانه کارون که از میان شهر می‌گذرد، ساخته شده و دو بخش شهر را به هم متصل می‌کند. نخستین پل معاصر اهواز را سال ۱۳۰۸ درست در محل پل باستانی شادوان «پل سپاه» ساختند تا خط راه‌آهن جنوب را به تهران متصل کنند. قرارداد احداث «پل کابلی» یا «پل سفید» هم سال ۱۳۱۳ بین وزارت طرق و

■ تونل کندوان

حالا که تونل‌های چند کیلومتری در شهرها و جاده‌ها، بار ترافیک را به دوش می‌کشند، قصه ساخت یک تونل ۱۸۸۶ متری با ابتدایی‌ترین ابزار در جاده‌ای پر پیچ و خم و کوهستانی شنیدنی‌تر می‌شود. تونل کندوان زمانی قلب کوه را شکافت که هنوز مفهوم ترافیک تبدیل به عادی‌ترین اتفاق روزمره آدم‌ها نشده بود. در

روزگاری که معدود اتومبیل‌هایی از کرج خودشان را به چالوس می‌رساندند، این تونل با ساده‌ترین وسایل به دست کارگران ایرانی و در طول سه سال ساخته شد و مسیر میان دو شهر کرج و چالوس را حدود ۱۳ کیلومتر کوتاه‌تر کرد.

بیستم اردیبهشت ۱۳۱۴ بود که ساخت پرزحمت‌ترین تونل ایران با نخستین انفجار برای حفر دهانه آن آغاز شد و روزنامه اطلاعات در سال ۱۳۱۵ گزارشی از پیشرفت سریع آن منتشر کرد، پروژه‌ای که با کلنگ و تیشه و دستان کارگران پیش رفت و روز ۲۷ اردیبهشت ۱۳۱۷ رضاشاه با همراهی ولیعهد وریان دهانه تونل را قیچی کرد. افسانه‌ها درباره پروژه‌های عمرانی که در دهه ابتدایی قرن انجام شد، بسیار است. در مورد کندوان هم بسیاری مسافران هر بار از آن عبور می‌کنند قصه سکه‌های پنج ریالی که لایه لای سنگ‌های کوه تعبیه می‌شد تا انگیزه‌بخش کارگران باشد را برای هم تعریف می‌کنند.

مجاز است لوائح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد می‌نماید پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده تائیا برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید علیهذا (قانون راجع به وادار نمودن مجوسین غیرسیاسی به کار) مشتمل بر شش ماده که در تاریخ ۱۲ اسفند ۱۳۱۴ به تصویب کمیسیون قوانین عدلیه رسیده قابل اجرا است. روزنامه ایران- پنجشنبه ۲۱ فروردین ۱۳۱۵

آغاز کلاس‌های اکابر در لیرلن

در جلسه اخیر شورای عالی معارف که سه‌شنبه سیزدهم مرداد ۱۳۱۵ به ریاست آقای وزیر معارف تشکیل یافت، تصمیمات ذیل اتخاذ شده است.

■ برنامه و دستور تعلیم اکابر

نظر به اینکه به موجب نظام نامه تعلیمات اکابر که در خرداد ماه سال جاری به تصویب هیئت دولت رسیده وزارت معارف مکلف شده است در سرتاسر کشور اقدام به تأسیس مدارس اکابر شبانه نماید و چون مدارس مزبور در اول مهر ماه افتتاح خواهد شد و تحصیلات در آن مدارس مطابق برنامه‌ای خواهد بود که تصویب شورای عالی معارف رسیده باشد، لذا برنامه تعلیمات اکابر که متضمن اصول تدریس در مدارس مزبور هم می‌باشد و برای تصویب شورای عالی معارف فرستاده شده بود در جلسه اخیر شورا مطرح و پس از اصلاحات لازم به شرح جداگانه تصویب شد.

روزنامه کوشش - جمعه ۲۳ مرداد ۱۳۱۵

اولین شرکت مسافرتی در طهران

اخیراً در طهران شرکتی بمنظور تأسیس یک مؤسسه مسافرتی برای تسهیل مسافرت و سیاحت در ایران و جلب سیاحتان خارجی بنام «شرکت سهامی ایران تور» با سرمایه یک میلیون ریال که به یک‌هزار سهم هزار ریالی تقسیم می‌شود تأسیس گردیده است.

روزنامه ایران- چهارشنبه ۲۱ مرداد ۱۳۱۵

مجلس نذ کرماکسم گورکی

بمناسبت فوت ماکسیم گورکی نویسنده شهیر روسی در انجمن ادبی ایران، مجلس تذکری منعقد شده و بر حسب دعوت رئیس‌انجمن ادبی عصر روز گذشته

عده زیادی از فضلا و ادبا و دانشمندان و محترمین با خانم‌های خودشان در مجلس تذکره‌حضور بهمهر سائیده و آقای سعید نفیسی و سفیر روسیه به ایراد خطابه پرداختند.

روزنامه کوشش -دوشنبه ۲۹ تیر ۱۳۱۵

فرهنگ انتخاب نام خانوادگی

تهیه و تنظیم:حسن مجیدی

فرهنگ انتخاب نام خانوادگی

اداره کل احصائیه و ثبت احوال برای انتخاب نام خانوادگی از لغات فارسی اقدام به تألیف فرهنگی از لغات پارسی کرده است تا هر کس که مایل به تغییر نام خانوادگی و انتخاب نام خانوادگی تازه از لغات پارسی باشد از فرهنگ مزبور استفاده کند. جلد اول فرهنگ نام خانوادگی از حرف «ا» شروع و به حرف «ر» به پایان رسیده و اخیرا انتشار یافته است. در پایان جلد اول متذکر می‌شوند که: نظر به احتیاج شدید دفاتر از نظر تمایل عمومی به تغییر نام خانوادگی و اقتباس لغات پارسی که هر یک دارای مزایا و معانی لغوی و مجازی است این جلد در این قسمت خاتمه داده می‌شود و بقیه در جلد دوم منتشر خواهد شد. فرهنگ مزبور توسط نمایندگان ثبت احوال در تمامی کشور در دسترس عامه گذارده شده و اقدام بسیار مفیدی برای مراجعان است. روزنامه کوشش -سه‌شنبه ۲۵ فروردین ۱۳۱۵

۱ فروردین

سریاس رکن‌الدین مختاری معاون نظمی به حکم رضاشاه به ریاست شهربانی کل کشور منصوب شد.

۲۵ فروردین

عنايت‌الله سیمعی وزیر مختار ایران در بغداد، به وزارت امورخارجه ایران منصوب شد.

۴ اردیبهشت

عمارت جدید بانک ملی ایران با حضور رضاشاه افتتاح شد.

۱۹ خرداد

به دستور رضاشاه «مؤسسه وعظ و خطابه» با هدف واداشتن روحانیون و وعاظ به گذراندن یک دوره تحصیلی در آن به وجود آمد.

۵ تیر

در پی برکناری احمد متین دفتری از ریاست دولت، دکتر محمد مصدق پدروژن وی نیز بازداشت شد و به زندان شهربانی انتقال یافت.

۱۶ تیر

علی منصور وزیر طرق و شوارع به اتهام اخذ رشوه به مبلغ ۱۵۰ هزار ریال از شرکت ستاب برای پل های مشهد و مازندران، محاکمه شد. پس از یک ماه، وی در جلسه ۱۳ مرداد دادگاه دیوان عالی جنایی، تبرئه شد.

۱۱ مرداد

وزارت جنگ از وزارت امور خارجه خواست تا سفارت ایران در لندن پیرامون «سر اورال اشنتین» انگلیسی که برای کشف و انتقال آثار عتیقه به ایران آمده، تحقیقات محرمانه انجام دهد و گزارش کند.

۱۲ مرداد

سیل در مهاباد ۵۰۰ خانه را ویران و تعداد زیادی از مردم و احشام را آب برد.

۲۱ مرداد

در پی استعلام شهربانی کل کشور از نخست‌وزیری مینی بر مجاز بودن یا نبودن استفاده از چادر توسط خاتم‌های غیرایرانی، نخست‌وزیری اعلام کرد قانون ممنوعیت استفاده از چادر شامل اتباع غیرایرانی مقیم کشور نیز می‌شود.

۲۴ مرداد

علامه میرزا محمدحسین نائینی از رهبران برجسته جنبش مشروطه در ۷۸ سالگی درگذشت.

تارزان

همه کس اسم تارزان را شنیده و یا در سینما فیلم او را دیده، ولی هیچ یک از فیلم‌ها نتوانسته وقایع خارق‌العاده و حیرت‌انگیز این کتاب معروف را بطوری که لازم است، نشان بدهد. از خواندن کتاب قهرمانی تارزان که هر هفته منتشر می‌شود، غفلت نکید. جزوات در اغلب مغازه‌ها از قرار ده شاهی به فروش می‌رسد. ناشر: حسین بریانی خیابان فردوسی

قدرتمندترین مرد جنوب؛

اسیر در باغ شمیران

مرگ شیخ خزعل

سرپرسی لورین وزیر مختار انگلیس، معتقد بود که رضاشاه از او می‌ترسد. از مردی پر نفوذ و تأثیر گذار که از زمان حکومت مظفرالدین شاه تا اواخر قاجار نفوذ قابل توجهی در جنوب ایران و ارتباط نزدیکی با بریتانیا داشت. از روز بهاری ۱۳۰۴ که شاه برای کنترل نفوذش روی عشایر و اعراب جنوب او را به تهران منتقل کرد تا روز نیمه خرداد ۱۳۱۵ که دستان عباس مختاری دور گلریش حلقه زد و نفسش را برای همیشه بند آورد، چشم رضا شاه از باغ شیخ خزعل در امامزاده قاسم شمیران برداشته نشد. او بشدت تحت نظر بود تا جایی که روایتی نقل می‌شود از اینکه روزی شیخ خزعل موضوعی را با رضا شاه مطرح می‌کند و می‌گوید: «چار درد چشم شده‌ام، به‌طوری که چند قدمی خود را نمی‌توانم تشخیص دهم استدعا دارم اجازه مرخصی داده شود که برای معالجه چشم به اروپا بروم.» و شاه به تیمورتاش دستور می‌دهد که طبییی متخصص و حاذق از اروپا به ایران دعوت کند تا چشم شیخ را معالجه کند.

رضاشاه در همان روزهایی که وزارت جنگ را تحت اختیار داشت، نگاه دوستانه‌ای به حکومت‌های محلی نداشت. او معتقد به قدرت متمرکز در کشور بود و قدرت گرفتن حاکمان محلی را مترادف با تهدیدات هر روزه برای حکومت مرکزی می‌دید. یکی از قدرتمندترین حاکمان محلی که روابط حسنه‌ای با بریتانیا داشت، شیخ خزعل بود. کسی که با قتل برادر و خونریزی بسیار بر مسند نشست و حاکم خرمشهر شده بود. در عصر قاجار گمرکات بندر خرمشهر همه در اجاره او بود، اما با ورود مسسیونز به ایران و آغاز مدیریتش بر امور گمرکات دست او از درآمد هنگفت گمرکات خرمشهر کوتاه شد. تلاش او در افتاع انگلستان برای حمایت از منافعش بی‌نتیجه بود و بالاخره شیخ خزعل در فقره گمرکات در مقابل دولت مرکزی تسلیم شد. انگلستان بارها به‌صورت علنی اعلام کرد که از او در مقابل دولت مرکزی ایران حمایت می‌کند. پیش از قدرت گرفتن رضا شاه و چند سالی بعد از فوران نفت از چاه مسجد سلیمان شیخ خزعل چندین قرارداد نفتی با بریتانیا امضا کرد که اغلب آنها بدون اطلاع دولت مرکزی بود. بسیاری از تأسیسات نفتی جنوب که زیر نظر انگلیس‌ها فعالیت می‌کردند، در زمین‌هایی قرار داشت که مالک آنها شیخ خزعل بود. بالاخره عباس بختیاری معروف به عباس شش انگشتی، در سن ۷۵ سالگی داستان زندگی شیخ خزعل را به پایان رساند و بعد از فقه کردن او در اتاقش، درفشی به شقیقه او کوبید.